

Obsah

ÚVOD	9
KAPITOLA 1.	
1 Dejiny bádania staršej doby bronzovej na Slovensku	15
• 1.1 Amatérske vykopávky od 2. polovice 19. storočia po rok 1918	17
• 1.2 Bádanie v rokoch 1918 až 1948 (vznik prvej koncepcie staršej doby bronzovej)	22
• 1.3 Bádanie v rokoch 1948 až 1970 (vznik druhej koncepcie staršej doby bronzovej)	26
• 1.4 Bádanie v rokoch 1970 až 1989 (rozvíjanie a precizovanie druhej koncepcie staršej doby bronzovej)	34
• 1.5 Bádanie po roku 1989 až do súčasnosti (vznik a precizovanie tretej koncepcie staršej doby bronzovej)	45
KAPITOLA 2.	
2 Kultúrnohistorický vývoj v staršej dobe bronzovej	67
• 2.1 Doznievanie eneolitických kultúr	69
• 2.2 Kultúry staršej doby bronzovej	71
• 2.2.1 Kultúra Chľopice-Veselé	71
• 2.2.2 Nitrianska kultúra	77
• 2.2.3 Koštianska kultúra	81
• 2.2.4 Únětická kultúra	86
• 2.2.5 Hatvanská kultúra	91
• 2.2.6 Wieselburská kultúra	96
• 2.2.7 Severopanónska kultúra	101
• 2.2.8 Maďarovská kultúra	105
• 2.2.9 Věteřovská kultúra	110
• 2.2.10 Otomanská kultúra a otomansko-fúzesabonský kultúrny komplex (OFKK)	113
• 2.3 Osídlenie horských oblastí stredného a severného Slovenska	119
KAPITOLA 3.	
3 Materiálna kultúra	127
• 3.1 Keramika	129
• 3.1.1 Rituálne predmety z hlíny	147
• 3.2 Kov	156
• 3.2.1 Nástroje	156
• 3.2.2 Zbrane	158
• 3.2.3 Ozdoby a funkčný šper	171
• 3.3 Kosť a paroh	193
• 3.3.1 Nástroje a zbrane	193
• 3.3.2 Ozdoby a súčasti odevu	200
• 3.3.3 Súčasti konských postrojov a ďalšie výrobky	204

• 3.4 Kameň	208
• 3.4.1 Nástroje	208
• 3.4.2 Zbrane	212
• 3.5 Iný materiál	215
• 3.5.1 Fajansa	215
• 3.5.2 Jantár	218
• 3.5.3 Perleť	219
• 3.5.4 Schránky ulitníkov a lastúrníkov	219

KAPITOLA 4.

4 Sídľiská a sídlisková štruktúra

- 4.1 Otvorené sídliská
- 4.2 Opevnené sídliská a fortifikácia
- 4.3 Dom a zástavba

223
225
229
243

KAPITOLA 5.

5 Spoločnosť

- 5.1 Organizácia a štruktúra spoločnosti
- 5.2 Pohrebiská a pohrebný rítus
- 5.3 Vzťah sídlisk a pohrebísk
- 5.4 Náboženské a kultové prejavy
- 5.5 Výtvarný a hudobný prejav
- 5.6 Demografia a zdravotný stav jednotlivých populácií
- 5.7 Zbrane a doklady bojových stretnutí
- 5.8 Autochtónnosť a migrácie

253
255
266
280
281
290
297
303
311

KAPITOLA 6.

6 Hospodárstvo

- 6.1 Poľnohospodárstvo
 - 6.1.1 Pestovanie kultúrnych plodín
- 6.2 Chov hospodárskych zvierat
- 6.3 Lov, rybolov a zberačstvo
- 6.4 Prospektorstvo a ťažba surovín
- 6.5 Metalurgia farebných kovov
- 6.6 Výroba kamennej industrie
- 6.7 Hrnčiarska výroba
- 6.8 Výroba predmetov a ozdôb z kosti a parohoviny
- 6.9 Tkáčstvo, pradiarstvo a garbiarstvo
- 6.10 Drevo a jeho využitie
- 6.11 Výmena, transport a kultúrne kontakty

317
319
319
322
325
329
336
351
354
356
361
364
368

ZHRNUTIE

385

LITERATÚRA

415

ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V LITERATÚRE

445

Contents

INTRODUCTION

9

CHAPTER 1.

1 The History of the Early Bronze Age research in Slovakia

15

- 1.1 Amateur excavations from the 2. half of the 19th century till 1918
- 1.2 The research between 1918-1948 (The first model of research of the Early Bronze Age)
- 1.3 The research between 1948 -1970 (The second model of research of the Early Bronze Age)
- 1.4 The research between 1970- 1989 (The further modifications of the second model of research of the Early Bronze Age)
- 1.5 The research after 1989 till now (The third model of research of the Early Bronze Age)

17

22

26

34

45

CHAPTER 2.

2 The cultural-historical development in the Early Bronze Age

67

- 2.1 The dawn of Eneolithic times
- 2.2 Early Bronze Age cultures
 - 2.2.1 Chľopice-Veselé culture
 - 2.2.2 Nitra culture
 - 2.2.3 Košťany culture
 - 2.2.4 Únětice culture
 - 2.2.5 Hatvan culture
 - 2.2.6 Wieselburg culture
 - 2.2.7 Transdanubien Encrusted Pottery culture
 - 2.2.8 Maďarovce culture
 - 2.2.9 Věteřov culture
 - 2.2.10 Ottomány culture and Ottomány-Füzesabony cultural complex (OFCC)
- 2.3 The Highlands settlements in the Central and Eastern Slovakia

69

71

71

77

81

86

91

96

101

105

110

113

119

CHAPTER 3.

3 Material culture

127

- 3.1 Pottery
 - 3.1.1 Ritual clay artefacts
- 3.2 Metal
 - 3.2.1 Tools
 - 3.2.2 Weapons
 - 3.2.3 Ornaments
- 3.3 Bone and antler
 - 3.3.1 Tools and weapons
 - 3.3.2 Ornaments
 - 3.3.3 Horse harness and other „special“ artefacts

129

147

156

156

158

171

193

193

200

204

• 3.4 Stone	208
• 3.4.1 Tools	208
• 3.4.2 Weapons	212
• 3.5 Other material	215
• 3.5.1 Faience	215
• 3.5.2 Amber	218
• 3.5.3 Nacre	219
• 3.5.4 Shells	219
CHAPTER 4.	
4 Settlements and settlement structure	223
• 4.1 Open settlements	225
• 4.2 Fortified settlements and fortification	229
• 4.3 House and built up strategy	243
CHAPTER 5.	
5 Society	253
• 5.1 Organisation and structure of the society	255
• 5.2 Cemeteries and funeral rite	266
• 5.3 A relationship between settlements and cemeteries	280
• 5.4 Cult and religion	281
• 5.5 Creative and musical expression	290
• 5.6 Demography and health	297
• 5.7 Weapons and Warfare	303
• 5.8 Autochthony and migrations	311
CHAPTER 6.	
6 Economy	317
• 6.1 Agriculture	319
• 6.1.1 Cultivation of the crop plant	319
• 6.2 Husbandry	322
• 6.3 Hunting, fishing, gathering	325
• 6.4 Prospecting and mining	329
• 6.5 Precious metals metallurgy	336
• 6.6 Stone industry production	351
• 6.7 Pottery production	354
• 6.8 Bone and antler craftsmanship	356
• 6.9 Weaving, knitting, leathercraft	361
• 6.10 Wood craftsmanship	364
• 6.11 Exchange, transport and cultural connections	368
SUMMARY	399
LITERATURE	415
LIST OF ABBREVIATIONS USED IN LITERATURE	445